

Pracownia JHP BN

4 marca 2014 r.

JĘZYK DESKRYPTOROWY PROJEKT

Język deskryptorowy

- ⦿ Język informacyjno-wyszukiwawczy

słownictwo:

Deskryptory – wyrażenia przyjęte do stosowania

Askryptory – wyrażenia odrzucone –
synonimy i quasi-synonimy

Język deskryptorowy

słownictwo:

- ⦿ przejmowane z języka naturalnego

Język deskryptorowy

Artykuł deskryptorowy

- ⦿ Deskryptor tytułowy
- ⦿ DEF definicja
- ⦿ NU nie używaj
- ⦿ GD główny deskryptor
- ⦿ SD szerszy deskryptor
- ⦿ WD węższy deskryptor
- ⦿ KD kojarzeniowy deskryptor

JHP

Artykuł przedmiotowy

- ⦿ Temat
- ⦿ NU termin odrzucony
- ⦿ TS termin szerszy
- ⦿ TK termin kojarzony
- ⦿ TW termin węższy

Język deskryptorowy

gramatyka

Indeksowanie współrzędne
szyk jednostek - dowolny

Bibliografia flory polskiej - rośliny naczyniowe

- ◎ 650 4 Rośliny naczyniowe
- ◎ 651 4 Polska
- ◎ 655 4 Bibliografia

Język deskryptorowy

zastosowanie

w katalogach dziedzinowych

Język deskryptorowy

brak języków deskryptorowych
uniwersalnych

Język deskryptorowy

słownik kontrolowany - tezaurus

Język deskryptorowy BN

- ⦿ Założenia ogólne
- ⦿ Słownictwo
- ⦿ Słownik
- ⦿ Pragmatyka

Założenie

- ⊙ przekształcenie JHP BN w język deskryptorowy
 - integracja kartotek wzorcowych BN w zakresie haseł osobowych, korporatywnych i tytułowych
 - maksymalne wykorzystanie tematów JHP BN (31 238 tematów rzeczowych) ,
 - częściowe wykorzystanie określników rzeczowych JHP BN,
 - maksymalne wykorzystanie relacji JHP BN.

Słownictwo

- ⦿ JHP BN zawiera wyrażenia języka naturalnego dostosowane do wyszczególniania przedmiotu, np:
 - Zębiełek karliczek
 - Bitwa 249 r. p.n.e. pod Drepanum
 - Lukrecja gładka
 - Teoria opanowywania trwogi
 - Vanitas
 - Analiza wypukła
 - Fikcja prawna
 - Bell XFL-1 Airabonita
 - Pornografia śmierci
 - Zespół poalkoholowego uszkodzenia płodu

Słownictwo

- ⦿ JHP BN zawiera wyrażenia samodzielne leksykalnie (tematy) i niesamodzielne leksykalnie (określniki)
 - ich przekształcenie w deskryptory nie może być dokonane mechanicznie
- ⦿ konieczna jest:
 - analiza konstrukcji z użyciem określników,
 - przekształcenie tych konstrukcji w deskryptory prekoordynowane lub rozbicie na elementy pierwsze (deskryptory)

Przekształcenie słownictwa

⊙ proste:

- Język polski → Język polski
- Fizyka jądrowa → Fizyka jądrowa
- Rolnictwo biodynamiczne → Rolnictwo biodynamiczne

⊙ złożone:

- Oświata – polityka → Polityka oświatowa
- Spadek –prawo → Prawo spadkowe

liczba wystąpień

- ⦿ Polska (72 324 wystąpień w rekordach wzorcowych)
- ⦿ Prawo
- ⦿ Historia
- ⦿ Socjologia
- ⦿ Katolicyzm

liczba wystąpień - ograniczenia

- ⦿ Prawo polskie
- ⦿ Gospodarka Polski
- ⦿ Archeologia Polski
- ⦿ Historia Polski

Liczba wystąpień – ograniczenia - konsekwencje

- ⦿ Prawo niemieckie
- ⦿ Gospodarka Niemiec
- ⦿ Archeologia Niemiec
- ⦿ Historia Niemiec

Proponowane zmiany – deskryptory geograficzne: nazwy obiektów w miejscowościach

- 151 |a Warszawa |x
kościół Narodzenia NMP

- 150/151 |a Kościół
Narodzenia NMP
(Warszawa)

Proponowane zmiany – deskryptory geograficzne: nazwy obiektów w miejscowościach

- 151 |a Kraków (woj. małopolskie) |x Wawel |x katedra św.św. Wacława i Stanisława |x groby królewskie

- 150/151 |a Groby królewskie (Kraków, Wawel, katedra)
lub
- 150/151 |a Groby królewskie na Wawelu

Proponowane zmiany – deskryptory geograficzne kodowane - wzorcowe

⦿ 151 |a Kraków (woj.
małopolskie) |x ulica
Józefa 4

⦿ 150 |a Ulica Józefa 4
(Kraków)

[obiekt nie posiada nazwy]

JHP BN

JD

Tezaurus

- ⦿ polihierarchiczny,
- ⦿ dwujęzyczny (ekwiwalenty LCSH),
- ⦿ część alfabetyczna i systematyczna (hierarchiczna)
 - budowany zgodnie z normą *ISO 25964-1: 2011 Thesauri and interoperability with other vocabularies Part 1: Thesauri for information retrieval*,

Tezaurus

- ◎ Słownik JHP BN należy przekształcić w tezaurus
 - przekształcenie mechaniczne nie jest możliwe ze względu na obecne w JHP BN relacje z hasłami przedmiotowymi rozwiniętymi oraz konieczność wpisania wszystkich deskryptorów w strukturę hierarchiczną, np.:

Polska - polityka - Prusy Książęce - 17 w.

TK [Traktaty welawsko-bydgoskie \(1657\)](#)

Obyczaje - Grecja

TW Sympozjon (obyczaj grecki)

Walonowie

TS Belgia - ludność

Pragmatyka

Opracowana w trakcie przekształcenia zasobu leksykalnego JHP BN i analizy dotychczasowej praktyki, z uwzględnieniem:

- zmian wynikających z integracji kartotek,
- wykorzystania niektórych pól kodowych,
- analizy dotychczasowej praktyki,
- ustaleniem poziomu prekoordynacji słownictwa,
- możliwości systemu obsługującego bazę katalogową i ewentualnych aplikacji
- wymogów i ograniczeń indeksowania współrzędnego (gramatyka zerowa)

opisana w notach stosowania i instrukcji

Indeksowanie wyszczególniające

- o ile istnieją i funkcjonują relacje wspomagające wyszukiwanie

Polska Partia Robotnicza (1906)

TS Partie polityczne - Polska - 1901-1914 r. TS Socjalizm - organizacje - Polska - 1901-1914 r.

TK Polska - polityka - 1901-1914 r.

Indeksowanie wyszczególniające

Polska Partia Robotnicza (1906)

Partie polityczne

Polska

Socjalizm

??? 1901-1914 r.

Indeksowanie wyszczególniające i uogólniające

- ⦿ jeśli brak relacji wspomagających wyszukiwanie

Chałubiński, Tytus (1820-1889)

+ Lekarze

**Stowarzyszenie Przytuliska Uczestników
Powstania 1863/4 roku (Kraków)**

- + Organizacje charytatywne
- + Powstanie styczniowe 1863
- + Kombatanci
- + Domy pomocy społecznej

WIKIPEDIA
Wolna encyklopedia

[Artykuł](#)

[Dyskusja](#)

Cyprian Kamil Norwid

Kategorie:

Ludzie związani z Paryżem

Norwidowie herbu Topór

Pochowani na cmentarzu w Montmorency

Polscy poeci

Polscy pisarze romantyzmu

Polscy dramaturdzy

Polscy malarze

Polscy tłumacze

Polscy prozaicy

Urodzeni w 1821

Zmarli w 1883

WIKIPEDIA
Die freie Enzyklopädie

[Hauptseite](#)

Artikel [Diskussion](#)

[Lesen](#) [Bearbeiten](#) [Versionsgeschichte](#)

Günter Grass

Günter Grass (* 16. Oktober 1927 in [Danzig-Langfuhr](#), [Freie Stadt Danzig](#)) ist ein [deutscher Schriftsteller](#), [Bildhauer](#), [Maler](#) und [Grafiker](#). Grass war Mitglied der [Gruppe 47](#) und gilt als einer der bedeutendsten deutschsprachigen Autoren der Gegenwart. Seine Bücher wurden in zahlreiche Sprachen übersetzt. Im Jahr 1999 erhielt er den [Nobelpreis für Literatur](#).

Normdaten (Person): [GND: 118541579](#) [LCCN: n80085270](#) [NDL: 00441527](#) [VIAF: 102319859](#) | [Wikipedia-Personensuche](#)

Kategorien: [Günter Grass](#) | [Autor](#) | [Deutscher Grafiker](#) | [Literatur \(20. Jahrhundert\)](#) | [Literatur \(21. Jahrhundert\)](#) | [Literatur \(Deutsch\)](#) | [Drama](#) | [Lyrik](#) | [Roman, Epik](#) | [Erzählung](#) | [Essay](#) | [Novelle](#) | [Autobiografie](#) | [Drehbuchautor](#) | [SPD-Mitglied](#) | [Verband-deutscher-Schriftsteller-Funktionär](#) | [Angehöriger der Waffen-SS](#) | [Ehrenbürger von Danzig](#) | [Mitglied der Akademie der Künste \(Berlin\)](#) | [Ehrendoktor der Freien Universität Berlin](#) | [Träger des Georg-Büchner-Preises](#) | [Träger der Carl-von-Ossietzky-Medaille](#) | [Nobelpreisträger für Literatur](#) | [Danziger](#) | [Literatur \(Lübeck\)](#) | [Geboren 1927](#) | [Mann](#) | [Mitglied im PEN-Zentrum Deutschland](#) | [Schriftsteller \(Lübeck\)](#)

Weblinks [\[Bearbeiten\]](#)

• [Wikiquote: Günter Grass](#) – Zitate

• [Commons: Günter Grass](#) – Sammlung von Bildern, Videos und Audiodateien

- [Literatur von und über Günter Grass](#) im Katalog der [Deutschen Nationalbibliothek](#)

WIKIPEDIE
Otevřená encyklopedie

[Hlavní strana](#)

Článek [Diskuse](#)

Karel Čapek

Tento článek pojednává o spisovateli. O fotbalistovi pojednává článek [Karel Čapek \(fotbalista\)](#).

PhDr. **Karel Čapek** (9. ledna 1890, Malé Svatoňovice – 25. prosince 1938, Praha) byl český spisovatel, intelektuál, novinář, dramatik, překladatel a fotograf.

Kategorie: [Karel Čapek](#) | [Čeští spisovatelé](#) | [Čeští spisovatelé science fiction](#) | [Čeští romanopisci](#) | [Čeští novináři](#) | [Fejetonisté](#) | [Čeští dramatici](#) | [Čeští překladatelé](#) | [Čeští politici](#) | [Nositelé Řádu Tomáše Garrigua Masaryka](#) | [Narození 1890](#) | [Úmrtí 1938](#) | [Úmrtí na zápal plic](#) | [Pohřbení na Vyšehradě](#) | [Spisovatelé píšící česky](#) | [Překladatelé z francouzštiny](#)

Externí odkazy

- Kategorie **Karel Čapek** ve Wikizdrojích
- Kategorie **Karel Čapek** ve Wikimedia Commons
- Osoba **Karel Čapek** ve Wikicitátech
- Komplettní dílo Karla Čapka v elektronické podobě (ePub, PDF, HTML, RTF ...) zdarma na webu Městské knihovny v Praze [↗](#)

choroby nerek u dzieci

- ⦿ Nerki
- ⦿ Nefrologia
- ⦿ Nefrologia dziecięca
- ⦿ Dziecko
- ⦿ Dziecko chore
- ⦿ Choroby
- ⦿ Choroby dziecięce
- ⦿ Pediatria

deskryptory

- ⦿ Choroby ; Nerki ;
Nefrologia
- ⦿ Dziecko ; Choroby ; Nerki
- ⦿ Nerki ; Pediatria
- ⦿ Choroby dziecięce ; Nerki
- ⦿ Choroby dziecięce ;
Nefrologia
- ⦿ Nefrologia dziecięca ...
- ⦿ Choroby nerek u
dzieci???

opcje opracowania

Ginące i zagrożone rośliny naczyniowe Pomorza Gdańskiego

- 650 4 Rośliny chronione |z Polska
- 650 4 Rośliny naczyniowe |z Polska
- 651 4 Pomorze Gdańskie |x flora
- 650 4 Rośliny chronione
- 650 4 Rośliny naczyniowe
- 651 4 Pomorze Gdańskie
- 651 4 POLSKA ???

Chronologia

- 648 – dokładna data dotycząca treści, daty powstania utworu

Chronologia

- Delator w rzymskich procesach karnych

•	d	648	4	800-701 p.n.e.
•	d	648	4	700-601 p.n.e.
•	d	648	4	600-501 p.n.e.
•	d	648	4	500-401 p.n.e.
•	d	648	4	400-301 p.n.e.
•	d	648	4	300-201 p.n.e.
•	d	648	4	200-101 p.n.e.
•	d	648	4	100-1 p.n.e.
•	d	648	4	1-100
•	d	648	4	101-200
•	d	648	4	201-300
•	d	648	4	301-400
•	d	648	4	401-500
•	d	650	4	Donos xprawo rzymskie
•	d	650	4	Prawo karne xprawo rzymskie

Pola kodowane

- ⦿ zakłada się wykorzystanie danych z niektórych pól kodowanych rekordów wzorcowych i pól opisu bibliograficznego innych niż pola grupy 6XX:
 - Rekord wzorcowy:
 - zakodowane kartograficzne dane matematyczne (034),
 - kod obszaru geograficznego (043),
 - przedział czasowy hasła (045/046),
 - Rekord bibliograficzny:
 - kod obszaru geograficznego (043),
 - Zakres chronologiczny treści przedział czasowy hasła (045/046),

w rekordzie wzorcowym:

- ⦿ a) Zakodowane kartograficzne dane matematyczne (034)

zapis współrzędnych geograficznych jednoznacznie lokalizujących miejsce

- ⦿ 034 ____ |d E209500 |e E209500 |f N520333 |g N520333 |2 [źródło]
- ⦿ 151 ____ |a Głusków (woj. mazowieckie)

w rekordzie wzorcowym:

- ⦿ b) Kod obszaru geograficznego (043)

- możliwość rezygnacji z dopowiedzeń

Nazwy obce

Kody obszaru geograficznego odpowiadający zakresowi geograficznemu dokumentów, pobierane z listy *MARC Code List for Geographic Areas* lub innego oznaczonego zasobu, np. *ISO 3166*

w rekordzie wzorcowym:

- ⦿ 151 |a Maryland (Stany Zjednoczone)
- ⦿ 043 ____ |a n-us-md
- ⦿ 151 |a Maryland

w rekordzie wzorcowym:

- ⦿ Nazwy polskie
- ⦿ kody zgodne z normą PN-ISO 3166
Kody nazw krajów i ich podział (część 1: kody państw; część 2: kody jednostek administracyjnych państw).

w rekordzie wzorcowym:

- ⦿ 151 __ |a Głusków-Letnisko (woj. mazowieckie)
- ⦿ 043 __ |a e-pl |c pl-mz
- ⦿ 151 __ |a Głusków

w rekordzie wzorcowym:

- ⦿ c) Przedział czasowy hasła (045)

Kod przedziału czasu pobierany z
dołączonej *Tabeli kodów przedziału
czasu*.

w rekordzie wzorcowym:

- ⦿ **045 1_ |b d1972 |b d1975**
- ⦿ *[zakres chronologiczny hasła 1972-1975]*

w rekordzie wzorcowym:

- ⦿ d) Kod kategorii tematycznej (072).

Symbol UKD

Kod kategorii tematycznej (072)

◉ Zoologia	◉ 59 (Zoologia)
◉ Ichtiologia	◉ 59
◉ Chrzęstnoszkieletowe	◉ 59
◉ Danio pręgowany	◉ 59
◉ Koi	◉ 59
◉ Ikra	◉ 59
◉ Tarliska	◉ 59

Pole 150

Pole 072 – symbol UKD

w opisie bibliograficznym:

- ⦿ a) Elementy danych stałej długości (008):
- ⦿ Docelowy odbiorca (pozycja znakowa 22),
- ⦿ Biografia (pozycja znakowa 34),
- ⦿ b) Kod języka (041),
- ⦿ c) Kod obszaru geograficznego (043).

Przekształcenie automatyczne???

- ⦿ Tylko w części przypadków

Przekształcenia automatyczne

JHP BN

JD

650 _4 |a Krowa |x hodowla

650 _4 |a Krowa

650 _4 |a Zootechnika

*Co rolnik o krowie
wiedzieć powinien*

*Co rolnik o krowie
wiedzieć powinien*

Przekształcenia automatyczne

JHP BN

JD

650 _4 |a Gupik |x hodowla

650 _4 |a Gupik

650 _4 |a Zootechnika

Standardy gupika

Standardy gupika

Proponowane zmiany – deskryptory formy/rodzaju/gatunku
(ob.7 525 tematów formalnych)

- ⊙ zakłada się rozdzielenie zasobu leksykalnego JHP BN (7 525 tematów formalnych) na:
 - deskryptory formy/rodzaju/typu/gatunku,
 - deskryptory wyrażające formę/rodzaj/typ/gatunek jako przedmiot.

przykłady

Tematy / deskryptory formy

⦿ **655** 4 |a Powieść polska
|y 20 w.

dokument jest powieścią
polską powstałą w 20 w.

tekst

⦿ **655** 4 |a Powieść polska
|x historia |y 20 w.

dokument jest
opracowaniem **na temat**
powieści polskiej
powstałej w 20 w.

o tekście

Tematy / deskryptory formy

⦿ **655** 4 |a Powieść polska
|y 20 w.

dokument jest powieścią
polską powstałą w 20 w.

tekst

⦿ **650** 4 |a Powieść polska
|x historia |y 20 w.

dokument jest
opracowaniem **na temat**
powieści polskiej
powstałej w 20 w.

o tekście

Tematy / deskryptory formy

⦿ **655** 4 |a Powieść polska

⦿ **650** 4 |a Powieść polska

dokument jest powieścią
polską

dokument jest
opracowaniem **na temat**
powieści polskiej

tekst

o tekście